

BAKURUBASANNI

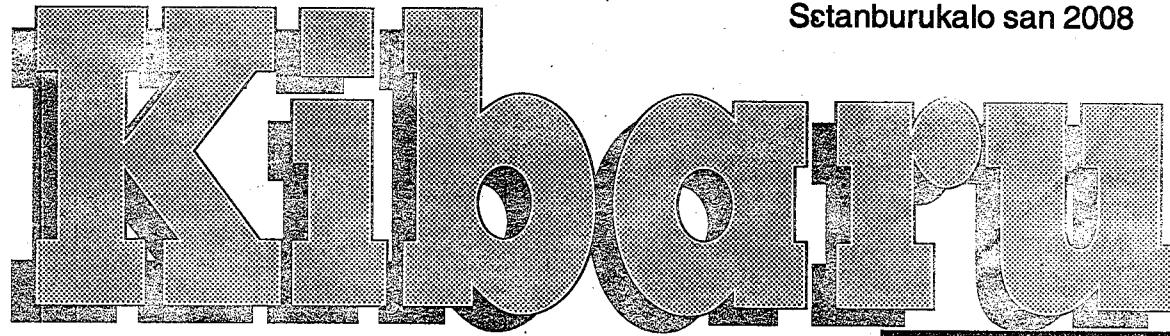
(cours 12 courant)

Mali kono = Dōrome 300

Afiriki kono = Dōrome 600

Jamana were = Dōrome 1000

Sétanburukalo san 2008

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Téléphone : 221-21-04. Bosola Bamako-Mali. San 36nan boko 440nan A songo : dōrome 15

Balikukalan be konya sabati, ka soró yiriwa

Dijé kono balikukalan togoladon kerenkerennen ye setanburukalo tile 8 ye. Mali kono, a lajeba kera Bamako lajekeso la. A nemogoya tun be jamanakuntigi Amadu Tumani Ture furumuso Lobo Tarawele bolo. Mogo caman tun be kene in kan. N'o ye kalan kun folo, balikukalan ani fasokanw yiriwali minisiri Madamu Sidibe Aminata Jalo, kalan kun filanan, sannayelen kalan ani ninini minisiri Amadu Ture, ka fara minisiri caman werew kan.

San 1965 laje do kera balikukalanko kan Teheran, Iran faaba la. A jirala o senfe setanburukalo tile 8 ka lakodon balikukalan togoladon kerenkerennen ye dijé kono. Jamana yemahoronyalen fen o fen be «UNESCO» la, olu ka cidenw tun be o kene kan. A jirala ko joyoroba be balikukalan na yelema numan donni na hadamadenw dabolo la, yiriwali ka sabati.

Mogo miliyon 700 de be dijé kono, minnu ma kalan; o fanba be faantanjamanaw na. Muso kalanbali de ka ca kosebe dijé kono ka teme ce ta hake kan. N'i ye kalanbali kuuru tila 3 ye, tila fila ye musow ye.

Jinan balikukalan togoladon masala bolila fen min kan, o ye ko «balikukalan ye fura numan ye».

UNESCO y'a jira ko balikukalan be konya sabati du kono, ani k'a ka soró yiriwa. Mali ye UNESCO ka

Muso kalanbali de ka ca kosebe dijé kono ka teme ce ta hake kan

hakilila jiidi, ko «balikukalan ye konya sabatilan ye».

Kalan kun folo, balikukalan ani fasokanw yiriwali minisiri Madamu Sidibe Aminata Jalo y'a jira ko Mali ye masalakun in walawanwan

setanburukalo tile 8, laje min kera balikukalanko kan Mali kono yan Afiriki mogow fe san 2007 setanburukalo la, ka da o hakilila talenw kan. Nin waleya ninnu be

A to be ne 2nan na

KONKO

Maliden dɔ-kun tigera ni inpanmuru ye Makani jama na

ne 2

Kunnaoni n'a dicogo kura minisiri ye bonyanmagro ke Gawusu Darabo ye

ne 3

Baganmara ani mɔnni Mali kono

ne 4

Tungafisala genneny koko emadonnen be lekulu ob te Mali kono

ne 5

Kalanbali n'a 74han - Balikukalan be senkelelaama na

ne 6

Sanubocakedaw welelen-don kinsola sigida pesonni koson

ne 7

Nizamye Mali Kadew kai gɔngi so

ne 8

ne 9

ne 10

ne 11

ne 12

Né fôlo to
goferenaman jyôrô jira balikukan
netaako la.

Madamu Sidibe Aminata Jalo ka
fo la, goferenaman bëna
balikukanso caman dayèle Mali
dugubaw ni wulakonoduguw la, min
b'a to mogo caman ka se ka kalan.
Dönniyabaw sôròli bë se k'a to mogo
bë se k'a yëre tanga sumaya ma,
muso ka se k'a ka bangew kolosi
ka jë, këneya ka sabati du kono.

Balikukan ye dönniya sôrösira

teliman ye. K'a ta san 2007 la ka
se 2008 in ma, goferenaman n'a
dembaaw sera ka dô ke
kenyerew ka kalanko ani
balikukanlano la. Minisiri y'a jira ko
minisiriso sigira sen kan
balikukan ni fasokanw yiriwali
kama, do farala balikukan musaka
kan, balikukanso caman dayèlela
jamana fan caman fe ka mogo
22.500 kalan. Cew ni musow b'o la.

Bayi Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Ladiyalifenw caman dira

Balikukan togoladon kerenkerennen laje senfe, kalan kun fôlo, balikukan
ani fasokanw yiriwali minisiriso ye ladiyalifen di mogo dôw ani cakeda dôw
ma, minnu cesirilen kosebe balikukan jetaa sabatili ani fasokanw yiriwali
ma Mali kono. Madamu Sidibe Aminata Jalo y'a jira, k'u y'u sinsin olu
kewale kerenkerennenw kan balikukanlano siratige la, ka jansalifén di u
ma ninan. A ko jansalifén man bon, a bë di kun min kama o de ka bon.
Sigida ladiyalifen dira Kanbila dugu ma Kati mara la. O ye dipulomu kelen,
gafew ani wari. Kunnafoniko ladiyalifen dira Kibaru ma. Ale bë kunnafoni
jensén bamanankan, fulakan ani marakakan na. Kibaru ladiyara ni
dipulomu, gafew ani wari ye. U donna ñanze Samake bolo; o min ye
cakeda in nemogoya ye.

Balikukalanden jolen naani ye ladiyalifen sôrò. Bakari Kante ka bo
Kanbila Kati kerefe; Berehima Kulubali ka bo Fonfona, Kucala mara la;
NGada Jofara Sangare ka bo Moti mara la; Madamu Susata Sogodogo ka
bo Gongaka, Sikaso mara la.

Sebennekela ñana ladiyalifen dira Daramani Tarawele ma, o bë baara ke
fasokanw yiriwaliso (ILAB) la Bamako.

Ladiyalifenba min bë wele Ciwara, o dira «ACODEP» ma. O ye cakeda ye,
min bë deme don sigida lakodonnenw na yiriwali sira fe.

Bayi Kulubali / Dokala Yusufu Jara

Maliden dô kun tigerà ni npanmuru ye Makanjamana na

Makanjamana na, minisiriso min
nesinnen bejamana kono kwenaboli
ma, oy'a jira ko Maliden dô kun tigerà
ni npanmuru ye. Amominen tun be
sonyanikow la, ani k'a tun b'a fe ka
bin muso dô kan kafojogonya la. Ce
in togo ye Hasimu Dagali Suma Mola
Isimayili. A sulen dôlo fe, a donna du
dô kono k'a bë bin muso dô kan yen. A
labanna k'o muso in ka masirilan dôw
mine o la.

A jirala ko ce in ye sonyani ke
sisow, mangasaw ani mobil kono n
a

Makan kono minisiriso labanna k'a
jira k'u ye Pakisitanka dô fana kun
tige ni npanmuru ye; sabula k'o tun
ye Makan jamanaden dô faga.
San 2008 damine ni bi ce, Arabi
Sawuditi ye mogo 70 kun tige. San
2007 la, u ye mogo 153 kun tige; san
2006 ta tun ye mogo 37 ye. San 2000
ta tun ye mogo 113 ye.

Makan jamana na, mogo faga,
binkanni kafojogonya sira fe,
silameediine labatobaliya, ka sonyani
ke ni maramafen ye ani doreguta, olu
konnéen don silameya sariya fe. Mogo
min mana ninnu ke, n'a minena a kun
bë tige ni npanmuru ye.

1 - Walasa sumaya kana yelen
kogo, walima sukarla la lamarayor
la, i bë malokise dôçnin k'u
lasagonminen kono. Nka n'i bë
seleri lamara firigo kono, i b'a
melenge papiye fugalama kono.
N'i b'a fe k'i ka jiridenw lamara ka
waati jan ke kasorò u ma tige,
wisikbuteli datugulan min bë fo
bijë bë turu a la k'a foosi ka bo,
b'o den damado tige fila ye, k'olu
bila i ka jiridenw lamaralan kono. O
b'a to dimogow kana sigi a la.

Dumuni lasagoncogo

2 - Ni mogo fari fan o fan b'a dimi, a
bë se ka lemurukumunini tereke o
la sige saba tile kono. A mana tile
damado sôrò o la, a ka ca a la dimi
in bë suma.

N'i b'a fe ka singomimana balannen
bo i kunsigliw la, i bë fini su
lemurukumunini la k'a tereke n'o
ye.

Fen min bë sokonona sumaya n'i t'a
fe kasa goya ka sigi o kono, i bë
lemurukumunini kuyerene damako
k'a ji la.

Ni mogo bë korbaya, a tegew bë
npôson - npôson k'u yecogo

cejuguya. N'i bë to k'u tereke ni
lemurukumunini ye, u bë magaya
ka k'i sago ye.

N'i bë jëge tobi ka mo a kana tige, i
bë lemurukumunini dôçnin k'a tobito
la.

Walasa ka minfen gazimaw min
diya, i bë se ka lemurukumunini
dôçnin k'u la.

N'i bë sefan balakala, i bë se ka
lemurukumunini dô k'a balabalaji
la. O b'u wôrô diya. Nka n'i b'a fe
ka sefan balabala u monen kofe u
kana përen, i bë lemurukumunini
mun u la kasorò k'u bila u tobiji la.

Kunnafoni n'a dicogo kura minisiriso ye bonyamasegin ke Gawusu Darabo ye

Goferenaman kelen ka Gawusu Darabo sugandi ka ke Mali ka lasigiden ye Itali jamana na, Kunnafoni n'a dicogo kura minisiri Madamu Jara Mariyamu Filance Jalo ye bonyamaseginkene sigi atogo la.

Mogo caman tun be kene in kan, kunnafonidilaw, kunnafoniko cakedaw mogow, Gawusu Darabo baaraketogon koro, lasigiden koro, ani cakeda were minnu ye kunnafoni n'a dicogo kura minisiriso baaraketogonw ye, olu ka cidenw tun be kene kan.

Nin jamaba in tun nana foli ni tanuni ani walenumandon ke Gawusu Darabo la, ani ka dugawudon k'a ye a ka baara kura ka ke kunnawoloko ye a bolo.

Madamu Jara Mariyamu Filance Jalo y'a jira, ko Gawusu Darabo ye kunnafonidila ye, min cesirilen be fasoko la kosebe; ani k'a be baara ke ni dusu ani konoajeya ye. Ko hali a ye san 5 min ke kunnafoni n'a dicogo kura minisiriya la, a ye netaa sira don minisiriso in koro, ni yiriwalibaara caman bolodali ye. Mogo caman dabaliya be ban, ko mun de koson, minisiri kura be korolen tanu k'a walenumandon. Madamu Jara Mariyamu Filance Jalo b'olu jaabi, k'a mana bo da o da fe, Gawusu Darabo y'ale koro

Madamu Jara Mariyamu Filance Jalo y'a jira, ko Gawusu Darabo ye kunnafonidila ye, min cesirilen be fasoko la kosebe

ye, wa a y'ale kon minisiriso in na fana. Mogo be tanu ka da a baaraketolo ani a hakilila numan kan. Gawusu Darabo ye waleya numan min ke kunnafoni n'a dicogo kura minisiriso la, Madamu Jara Mariyamu Filance Jalo y'a jira k'o nafa bonyana minisiriso in, ani jamana bee ma. A ko Gawusu n'a ka mogo korobaya n'a ka minisiri korya bee, a m'a yere fisaya mogo ma, a m'a yere fisaya baara ma.

Madamu Jara Mariyamu Filance

Jalo koni be fen min jore, a y'a jira ko Gawusu Darabo ka Italisigi bena ke sababu ye, ka jenafin bila faso ka kunnafoni sebenba Esori kalanbaaw la. Gawusu Darabo labanna ka kuma ta, ka minisiri sebekoro fo. A y'a jira k'a b'a nini Ala fe, o ka se k'ale ye, ka baara kura in tafanga di ale ma; min b'a to a ka se ka faso kunnawolo Mali ni Itali ka baaraketogonya sinsinni na.

**Mohamedi Tarawele
Dokala Yusufu Jara**

Muso san 59 do ye sabaninw bange

Faransi jamana faaba la Pari, musokoroba san 59 do ye sabaninw bange. Den ninnu bee ka kene u ni na. Hali ni muso in ye faransika ye, a buruju bora Azigun kan. Bangeli in kera kono farajiginni ye. Cemannin fila ani musomannin kelen. Cemannin kelen girinya ye kilo 1 ani garamu 320 ye, do ta ye kilo 2 ani garamu 90 ye. Folu kundama ye santimetere 47 ye, filanan ye santimetere 46 ye. Musomannin girinya ye kilo 2 ani garamu 420 ye, k'a kundama ke santimetere 46 ye. A be se ka ke ni muso in ka densoro tun ka gelon ni dogotorow ye muso were fan do don a kono Wiyetinamu

jamana na. Musokoroba in ce si hake be san 40 hake la. Dogotorow kera a muso suguya caman ka densoro sababu ye, nka sabaninko kunnafoni tun ma dali ka meen u senfe. San 2008 in na Endujamana muso san 70 do ye filanin bange, k'a sababu ke dogotorow ka kono barako dabalilen ye.

Faransi jamana na, sariya b'a yamaruya ni muso min ka densoro ka gelon, muso were fan ka don o fari la. Joli be di cogo min na ni wari te sara o la, fan fana be di o cogoya kelen na. Nka fan be di muso min ma, a ka soro o si hake b'a ta san 40 na ka yelen.

Baganmara ani mənni Mali kōnō

Mali sigilen bē sahelikungo ni sudankungo kōnō. Ba belebelew fana bē tēmē a fē. O yoro suguya ka ni sēne ni baganmara yiriwaliko la. Baganmara ni mənni ye nafasorodaw ye Mali kōnō ka fara sēne kan.

I - Mali ye baganmara jamana ye :

Sahelikungo ni lēkōnōjamana min don, baganw ka dumunikeyrō ka ca a fan caman na. Baganmara bē ke Mali marayōrō bēe la; nk'a fanga ka bon kosebē sahelikungo kōnō.

Bagan hake min bē Mali kōnō, o bē se miliyon 22 ma. O fanba ye misiw, sagaw ani baw ye. Ngōmew, sow, faliw ani lew marali bē hake la. An bē don min na, kamanmafēnmara b'a la ka sangaba sōrō; nka baganmara kēcogo te kelen ye Mali marayōrō bēe la.

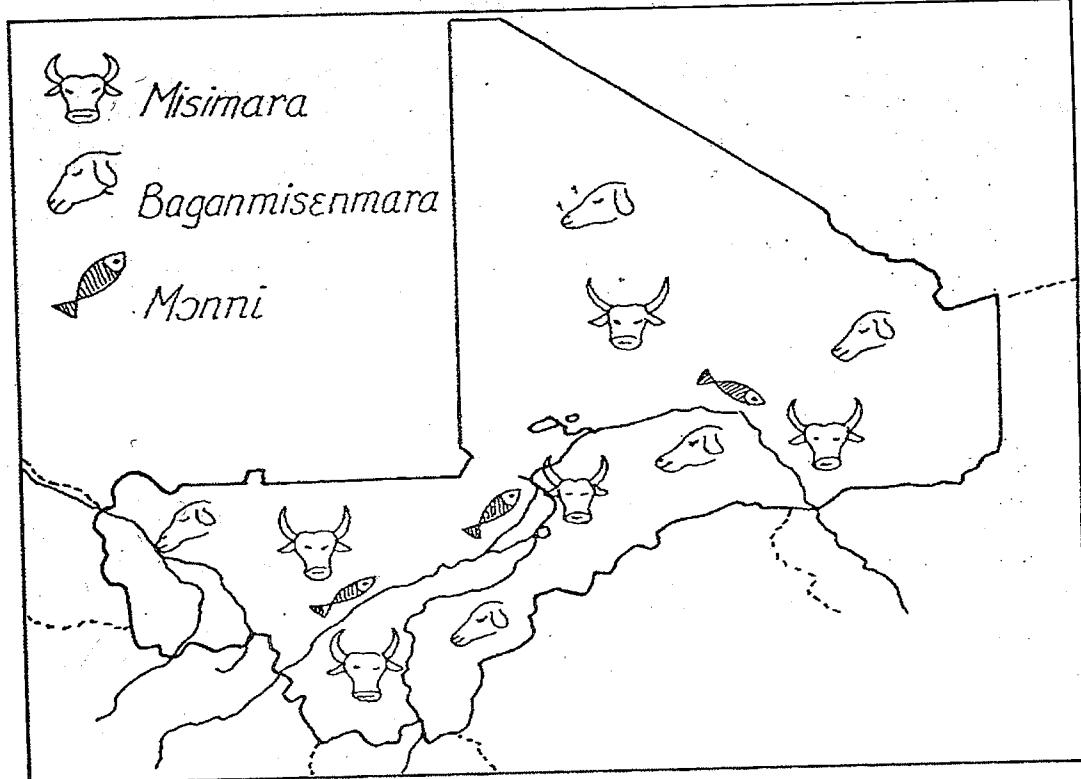
Baganmara kēcogo :

San cogoya bē boli baganmara kēcogo kan Mali kōnō. Bagantigi dōw bē wuli n'u ka baganw ye ka kungodaw sēgērē, dumuni ni ji bē yoro minnu na. O ye tilemakēbaganmara ye ani sigiyōrōkelenbaganmara.

Tilemakēbaganmara :

Sahelikungo kējēkayanfan fē, ani Saharakungo kōnō, o bagantigiw te sigiyōrōnin kelen mōgōw ye. Ni tilema sera, bagantigiw bē Ba Joliba fala kōnōna bila, ka taa woroduguyannfan fē n'u ka baganw ye. O waati b'a sōrō ji ni dumuni bē sōrō yen yoro la. Nka n'o kow ye jali damine, bagantigi ninnu bē segin fala kōnō u no na samiyē fē. O baganmara cogo suguya in na, bagangennaw n'u ka denbayaw bēe bē yēlema - yēlema ke ngōn fē.

Bagantigi minnu bē Délita kōnō, olu ka baganmaracogo ye taakasegin ye ni baganw ye. A bē ke san o san, sahelikungo kējēkayanfan ni sudankungo kējēkayanfan furance la. Sariya sigilen bē taabasegin in kēcogo la. Samiyēdonda fē, bagantigiw bē sahelikungo kējēkayanfan sēgērē;

fobōnda fē u bē laben ka sudankungo kējēkayanfan magen u no na. Sumanw ladilanni mana ban ni forotigi dinēna n'a ye, u b'u ka forow labila bagantigiw ye. Bagangennaw dōrōn de bē tugu baganw kō, u ka denbayaw bē to u kō u ka so.

Sigiyōrōkelenbaganmara : Mali woroduguyanfan sigidalamogōw ka baganmaracogo y'o ye. Olu bē bagan hakeninw mara u ka duw kōnō walima dugu kēreflaw la. Tilema ni samiyē bēe la, u ka baganw te taa fan wērē fē. Nka samiyē fē, bagan ninnu bē mara kosebē, u kana don forow la.

Bagan numan caman sōrōli :

Gōfērenaman b'a sedon baganmara la, walasa sogo ni nōnō numan ka sōrō. O hukumu kōnō, cakedaw sīgīra sen kan, baganw labugunniço numan kama. Njinini cakeda dōw bē Mali kōnō, bagansi numan silakolokololi kama, ani k'u ladon konuman kēneya kōnō. O cakeda dōw ye : Sotuba baganmarayōrō, Ngōn baganmarayōrō, Operasōn NDama Yanfolila ani Moti baganmara

yiriwali Operasōn (ADEM).

II - Mənni :

Mənni kēyōrō ka ca Mali kōnō :

Mənni bē ke Ba Joliba ni Senegali Ba kan, ani babolo ni jisigiyōrōba fen o fen bē Mali kōnō. O mənnikeyōrō fanba ye Délita kōnōna ani Moti mara ye. Mənniwaati bē ba ninnu na; kerēnkērēnnena la ni ba dalajiginna.

Mali ye jēgēbasōrōjamana ye :

San o san, Mali bē jēgē tōni 175.000 sōrō. Mənni bē ke ni jōw ye bolo la ani dōlenw ni tigelikējōw. Jēgē minnu bē sōrō, u kēnē bē dun, walima u wusulen. Operasōnpesi min bē Moti, o b'a ka jēgē lamara ka ns kōnzilatēriw kōnō. O jēgē ninnu bē feere jamana kōkan.

Operasōnpesi hamī ye mənnikēlaw dēmēni ye u ka jēgē caman sōrō, ani k'a to u ka nafa sōrō o la, k'a sabābu ke jēgē numanko ye. Mənni bē sēbēkōrō ke jamana yōrō minnu na, olu ye Selenge ni Manantali jisigiyōrōbaw ye, ka fara Ba Joliba Délita kōnōna kan Moti mara la. Mali ka jēgē sōrōta la, kēmēsarada la 80 bē bō dēlita kōnō.

Tungafetaala gennenw kōkōrōmadonnen bē jekulu dō fe Mali kōnō

Maliden minnu genna ka bō Afiriki fan wēre fe ani nansarala, jekulu dō b'olu kōkōrō min bē wele AME. A bē san 10 bō, jekulu in ka baara ye ka mōgō gennenw bisimila, k'u kunkow nēnabo. Hali mōgō minnu bē musaka di u ka denmisēnwa ma, olu ka taa tunga fe taacogo juguw la, AME b'olu laadi konuman.

San 2008 in utikalo la, Libi faamaw ye dogokatēmēna 135 minē k'u lasegin u ka jamanaw kan. O duguje utikalo tile 17, AME ye kunnafonidilaw wele baro la, ka to ka AME ka kuma in fili fine fe, mōgōw k'u hakilila fō a kan. Mōgō gennen caman y'a da don baro in na. Dōw y'a jira k'olu tōnjōgon dōw tora kōgōji la; dōw fana ko minōgō y'olu tōnjōgon dōw faga Sahara kōnō. An be don min na, AME mōgōw n'a kanubaa bē mōgō 600 surunya; a dagalen don Mali marayōrō bēe la. Jekulu in sigira sen kan san 1997, u tun y'a dabō olu minnu gennen ka bō walijamanaw kan, u ka fara nōgōn kan k'u ka hakēw nini. U caman minēna k'u bolofēn minē u la, k'u datugu kasow la yanni u bē lasegin Mali kōnō. K'a damine san 1997 la ka se ninan ma, mōgō

gennenw jigi sēmeyōrōba kelen bē AME ye. A b'u sōn hakili nūman na.

Mōgō minnu bolofēn bē minē u la k'u lasegin u ka jamana kan, AME b'a nini k'olu soronadon Mali faamaw ni jamana wēre faamaw nēkōrō. O jamana wērew ye u genna ka bō yōrō minnu na; walasa jamanaw k'u ka politiki nēsin tungarankew kunko ma. AME sigalen bē ni Mali te surofēn minē jamana wērew bolo, a kan'a da don tunrankew genniko la. O siga kōnōna na, mōgō gennenw taara depitebulon damine ka Faransi gofērenaman ka ciden dōw to lajé la ni Mali depitew ye. U tun y'a jira k'u te da bila ni da ma don u kunkow la. Nka lakanabaaw donna u tu la, ka caman jogin, ka dōw minē ka taa olu datugu; hali n'u labanna k'u bila o kōfē.

AME sigili ni bi cē, fen ma bō a ka wulikajōw fanga la; nka se bēre de t'a ye. Tonwariw te ka sara tuguni, nafolo wēre fana t'a jigi la. Hali min ye mōgō gennenw bolo donni ye baara la, geleya b'o la; sabula u fanba ye mōgō kalanbaliw ye. AME nēmōgōba ka fō la, olu sera ka mōgō hake min bolo don baara la Mali kōnō, o ka dōgō kosebē jama hake la.

Sumayila T. Jara
Dokala Yusufu Jara

Dugukolo bē kalaya ka sanji nata dōgoya

Yēlema min donnēn bē waatiko la dijē kōnō, lajé dō kera o kunkankow kan Wagadugu Burukina faaba la. O lajé senfe, Alimanji ni Afiriki kōnejinina dōw y'a jira, k'a san 40 ye nin ye, samiyē bē se Afiriki fan bēe fe ka kōn a tilebinyanfan nē ni tile 30 hake ye.

Kōnejinina ninnu labanna k'a jira ko dugukolo bēna sēbekōrō kalaya Afiriki Sahara woroduguyanfan kōnō ani jamana minnu bē Afiriki farajela kōgōji Mediterane dafē, fo ka se san 2050 waati ma. K'o bēna kē sababu ye, ka camanba bō sanji nata hake la o yōrō ninnu na.

URD ye wasa sōrō Ansōngo depitesigikalata la

Ansōngo sērekili depitesigikalata jaabiw dira jumadon sētanburukalo tile 5 san 2008. Faso ka kiiritigesoba nēmōgō Amadi Tanba Kamara y'a jira ko URD tōgōladepite ye wasa sōrō kabini kalata tako fōlō la. Laninisēben 12 tun cira faso ka kiiritigesoba ma ADEMA tōgōladepite Mohamedi Agi Musa, ani URD tōgōladepite Sala Alibakayi fe; kalatayōrō dōw jaabiw lankolonyali la.

Jaabi lakika y'a jira ko URD tōgōladepite Sala Alibakayi ye mōgō 18. 744 sōrō; kēmesarada la o ye wotekela 50 ani murumuru 46 ye. Ansōngo sērekili wotekela mumē ye mōgō 37. 144 ye. Walasa depite dō ka wasa sōrō, fo a ka mōgō 18. 573 sōrō. URD tōgōladepite ka mōgō sōrōlen hake tēmēna o kan. O de kosōn, faso kiiritigesoba y'a jira ko Sala Alibakayi kēra depite ye bulonba kōnō, kabini depitesigikalata tako fōlō la. Ale bilala Sagidudini Agi Alibakayi nō na; o fatuli de nana ni depitesigikalata kura ye Ansōngo sērekili kōnō.

Jaabiw to file: ADEMA bē da URD kan; a ye mōgō 12. 872 sōrō; kēmesarada la o ye wotekela 34 ani murumuru 66 ye. PCR tōgōladepite Suleyimani Agi Alimuhamudu bē da ADEMA kan. A ye mōgō 2. 786 sōrō. Endepandan Sayidu Ahamadu Sise bē da PCR kan ni mōgō 2. 741 ye.

Ansōgo sērekili kōnō, mōgō 75.269 na, 40. 936 bōra ka wote; olu la, mōgō 2..131 ka wote jaabi lankolonyana. Wotekelaw kēmesarada la, mōgō 54 ani murumuru 39 wotera.

Solomani Dunbiya
Dokala Yusufu Jara

An ka feerew tige, Bamanankan kana tunun walima ka tine

Mogo kalannenba minnu be kunnafoniw seben bamanankan na, ne fe u be ka dañe dow seben tubabukan na, n'o ye telewison ni telefonianigitoronye. Mogo kalannenw k'a laje ka togo ninnu seben bamanankan na, sabu bamanankan sebenni dabora walasa a kana tunun. A dun fora k'a bena don lakoliso la, ni sebenni tora ka ke nin cogo in na tan, bamanankan dow bena tunun ka bo an bolo de. Ne Yaya Mariko ma kalan, ne ta ye ladilikan ye. Bawo denmisen minnu bena don lakoli la, n'olu tora k'a kalan ko telewison, ko telefon, ko gitoron, a bena ke sosoli ye, sabula karamogo mana min fo kalanden ye, a b'o de mine. An k'an hakili to kan sebencogo la, sabu a be geleya don kanko la. Sabu Kibaru boko 437nan kono, a sebennen be ko Kangaba Siraba gitoron bena da. A ne 12nan na, a sebennen be ko Mali ma se ka Eroru ntolatan ye telewison na. U k'a laje, n'o te Kibaru

kunnafonisben be se Afiriki jamana caman na ani Farajejamanaw, n'olu y'a kalan, u b'a jate ko togo te nin fen ninnu na bamanankan na. Nin tun ye ne ka hakilila ye. Ala ka hakili numan di an ma. Bamanankan na togo be nin fen ninnu kelen-kelen bee la : telewison togo jabaranin. Telefonniye kumabaranye. Gitoron ye manasiraba ye.

Yaya Mariko ka bo Senu Bamako

Jaabi

An karamogo Yaya Mariko ma fosi fonitine te. Geleyaba min be fasokanw kalanniko la bi, o ye dañeko ye. Tubabuw nana ni fen o fen ye an fe yan, ni bamanan b'a makone olu la, a ye togo soro a bee la. Bamanan ye dañe kura minnu dilan, o dow ye «negeso», «Kubeda», «galodugu» ani dowerew; u bee ye nansara ka ko labennenw ye, nka bamanan ye togo soro u la, min be ben a yere ma. Nka tubabuw ka fen dow be yen, a m'a

yere segen ka togo kura soro olu la. A y'i sinsin tubabuw ka togo kan, k'o yelema ka ke a taye, in'a fo «lakoliso» «komandan» «Sorodasi» ani dowerew. A be fo o dañe ninnu ma dañe surew. An karamogo Yaya Mariko jorenanko ye min ye, o ye ni feerew ma tige, dañe surew bena caya bamanankan kono fo ka damateme, bawo don o don donniya kuraw ni feere kuraw be ka suuru an kan. N'a fora k'olu nefo bamanankan na, fo dañew ka soro kan yere kono, minnu te sure ye. O la, fo nininiw de ka ke, ka wuli ka se kan dugulenw ma, u sigiyorow la, cikeduguw la, togodaw la werew la, dagaw la, n'o te kan mana to mogo kalannenw doron bolo, a te jenabo. Kibaru kalanbaga kelenkelen ka kan k'a hakili jagabo, i n'a fo Yaya Mariko; n'u ye dañe jenjion minnu soro tubabuw ka fenw na, u k'u seben k'u ci an ma, o b'a to ni fili caman ka latilen.

Mahamadu Konta

Kalanforo be wulakonduguw demé balikukalan sabatili la

Geleya be balikukalando la wulakonduguw la, k'a sababu ke yoboyaba donni ye Semudete kono. San temenew na, Semudete tun jolen be ni balikukalan musaka ye. A tun be kalankeminew di dugu ma ani ka balo fana di kalandenw ma hali ni tilebinaanikalan walima kalosabakalan tun don.

An be waati min na kabini Semudete y'a bolo jigin balikukalando la, wulakondugu bee ye balikukalan dabila. O tuma na faamaw k'a laje, Semudete tun be joda min na folo, u fana k'u jo o joyoro in na. An b'a men tuma bee la, ko miliyariw b'a la ka di cakeda caman ma u ka baara sinsinni kama; nka fen te ka don balikukalan baarada la. A fora ko ka balikukalan don da la. O siratige la, ne be wele bila wulakonduguw ma, hali n'u be tonforo bin balikukalan sankorotali kama, u kana son u ka kalanso ka datugu musakako fe. Sabula kalan nafa folo b'a kebaa de kan.

Yaya Mariko ka bo Senu Bamako

Poyi : Diyanyefuru

Diyanyefuru kera yeresagoke ye bi;
A masiba bonyana,
K'a ke siranjefen ye.
Ne kabakoyalen be bi diyanyefuru la.
Folo diyagoyafuru ka fisa ni bi diyanyefuru ye.
Furu tun be damine ni bonya ye,
K'a ke bonya ni karama kono.a
O furuw donni tun be faw bolo.
Nka bi, furu donni be furuden fila doron bolo.
Barika banna furu la.
Folo diyanyefuru tun te yen,
Nka bonya tun be yen.
Furuden fila tun be nognon bonya,
Ka nognon somogow ni nognon ka dugumogow bonya.
Furusa tun ka dogo diyagoyafuru la.
Diyanyefuru furusa ka teli, a ka ca.
A furu caman ye dulokibaw ye;
U mana tooro a kono, u b'a bo k'a bila.
Bonya te furu min na barika to denw na.

**Isa Jalo ka bo Kedugu,
Dugabugu komini na Kati**

Bidonbaantanya ye Mali bin Kongo

Samataségew ye ntola tan u seko la Kongo Barazawili jamana na setanburukalo tile 7 san 2008. Nka Ala ma se k'u gerezige biko la. Kongo ye Mali gosi 1 ni 0.

Halibi an k'a lajé k'an bolo di njogon ma ka Samataségew sankorota kosebe. Mali to tora ntolatan kelen ye. A kóni be joyoro fólo la fólo a ka kulu la; kuru 9 b'a bolo. Kongo fana ta ye kuru 9 ye. Mali be feere min tige sisan, o ye ntolatan to kelen sebaaya soroogo ye. N'o ma ke Mali joyoro be son ka dögoya döönin.

Mali ma se ka fura soro fén min na fólo, o ye bidonbaako ye.

Samataségew la bidonna ka dögö döönin. O gelyea kelen ye Mali soro

a ni Kongo ka nin ntolatan in fana senfe. Mogo min be se bidon na kosebe n'o ma ye ntolatanyoro la don min na, mogo wére te soro k'o joyoro fa. Ferediriki Umaru Kanute joyoro donna kosebe Kongo ni Mali ka ntolatan na. A ma ye cedenw cela, mogo wére ma se k'a joyoro fa a don. Ntola be taa fo kongokaw ka joda la, nka n'a sera yen, a be tige Samataségew bolo bidonbaantaanya fe.

Fo degelikaramogow k'u hakili to nin yoro in na kosebe; n'o te, a ka gelén a ka se u ntolatan njogonw na. Walasa jamana togo ka bo kosebe ntolatan na, a ka soro bidonna caman b'a bolo.

Isa Jalo ka bo Kédugu, Dugabugu komini na Kati

Yeremahoronya

sanyelémaseli ka kan ka sèbekoro ke

Mali ka yereta sanyelémasliko b'a la ka yoboyaba. O waleya in daminená kabini fanga filanan na. N'o te Mali fanga fólo kónonna na, ni sanyelémaseli tun sera, Modibo Keyita tun b'a gelyea marajemogow ma, u ka jenajew ke kosebe. Mali marayoro tun ye 6 ye: Kayi, Kulukoro, Sikaso, Segu, Moti ani Gwo. O waati la maliwari soroli tun ka gelén; nk'o ma yereta sanyelémama jenajew keli bali. Fanga filanan na, san dów la a jenajew tun be ke, nka san dów fana tun be bila; fo ka na se bi ma a b'o cogo kelen na. Fólo, hali maliden minnu sigilen be dugu kelen na jamana wérew la, olu tun be fara njogon kan k'a donnin kelen jenajew ke. O n'a ta bee sanyelémaseli b'a fe ka dabila. O dun y'a soro Mali ka soro man bon. An be Ala barika da sisan ka fisa döönin; nk'o bee la yeremahoronya soroli sanyelémaseli kesanw man ca bilen. A be jini faamawfe, u k'a jenajew keliyamaruya di marajemogow ma sano san. Yereta be Mali tariku la, a kana ke ko yoboyabalen ye.

Yaya Mariko ka bo Senu Bamako

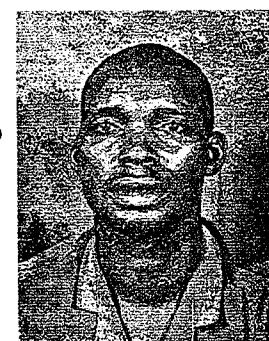
Poyi : Bi sénemasaya

Bi sénemasaya kelen be dagabondala ye.
Fólo sénemasaya ni bi ta te kelen ye.
A kelen be togo dörön ye.
Djiné be tan de!
Fólo sénemasaw tununna;
A to kelen be lawalebaro ye.
Sénekela dögoyara, balonininaw de be yen.
Séné kera bolokofebaara ye.
N'o koro ni tiga koro soro man di

tuguni.
Denbaya balo soroli yere ye ko gelén ye bi.
Kasoro misidaba ni sénekemansin ka ca bi.
Séné fana jédonna ka teme fólo kan.
Balo sanni sugu la,
O tun ye maloyalako dan bee ye.
Bi sénemasaya taalan kelen be,
Sumanbasan ye sugufiyew la,
Fobonda yere fe.

Safa ye bana jugu ye baganw na

Nin ye kunnafoni ye, min be ka bagantigiw töoro sisan; n'o ye baganbana do ye. A bana suguya in be wele ko Safa. A be misi miné a da ania senw na.

**Nankile Solomani
Kulubali**

Ni safá ye misi miné, a dakonona n'a ntorónfurancéw be ke joliye. Adaji be soolo dörön. A be ke fo ntumu be don dów ntorónnajoli la. Misi be tilen k'a da, a te se ka dumuni fana ke. Safa mana misiden miné, a b'o faga yoróninkelen. Safako kelen be sababu ye, ka sénékemisintanya lase sénékela caman ma. O kelen be ka mogo dów ka séné bila kofe. Safa be se ka tile 20 fo kalo kelen soro bagan na kasoro a ma kénéya.

Sanosan bana in be dadigi baganw na. Dogotorow y'a jira ko fura te a la fólo.

Ni jamana jemogow ni bagandogotorow ma dabali tige safá kama, a bëna fiñé bila baganmara la Mali kono.

Nankile Solomani Kulubali ka bo Korokoro, Zan Kulubali komini na Doyila

Ka jinébaw fa k'u datugu tilema fe.
U te dayele ni samiyé ma se.
O bee la san kura no t'o to soro yen.
Kónomisenninw jigi misenyara,
Menemenneninw jigi tigerá.
Nafolomugu fisayara ni notonba ye
Sénemasaya tun be waso n'a ka njogosijama ye.
Bi njomasaya ye njoba sanbaa ye.

**Isa Jalo ka bo Kédugu,
Dugabugu komini na Kati**

Kalankene 74nan

Balikukalan be senkelentaama na

Balikukalan donba ye setanburukalo tile 8 ye. San o san, an ka jamana be jenajebaw laben ka ben ni donba in ye, ka hadamadenw kunnafoni baara kelenw kan, ani minnu bena ke balikukalan nasiraw la ani fasokanw yiriwali la.

N'an ye jateminew ke, an b'a ye ko balikukalan be senkelentaama na bi jamana kono; kasoro nafolo caman donna a dafe, feere caman tigera a yiriwali kama, mogo caman kalanna. Nka o balikukalanden jolen caman be yen bi, ni fen te ka bo olu ka dønniya la, fosi te ka fara a kan. O dugu caman be yen bi, olu ka balikukalanso datugura.

Balikukalankaramogo caman be yen bi, olu kalanfeerew n'u ka dønniya caman tilala u la kaban. N'i y'a ko laje ji nemajolen na, i b'a ye ko Mali goferenaman y'a ka baara ke a sekodamajira la : - a ye feerew tige fasokanw ka se ka sèben - ka cakedaw sigi sen kan u yiriwali kama - ka mogo caman bila ka taa jamana kókan kalan na kankodønniya kan - ka demebagaw jini; minnu be balikukalan ani fasokanw jukoromadon nafoloko ani minenko la. O de y'a to ni Mali tun kera fitineyeelen ye balikukalanko la Afiriki tilebinyanfanjamanaaw kono. Mun de nana ni balikukalan ka senkelentaama ye?

Ne ka jate la, nafoloko te, gafeke te, a sababuya bora birisanaami na, kufetaa ani tineni baaraw senfe. A damine na, balikukalan taalan kera ka mogo wele k'u kalan, k'u sara, k'u dumuni, kasoro u yere ka lanini tun te kalan in ye. I b'a soro cakeda do, demedonjekulu do, walima ton do, o de be ke sababu ye ka na ni kalan in ye. Kalandenw be wari min soro kalan in senfe, o te ko jugu ye de, nka a be ke u jena min ke, k'u be ka kalan in ke mogo were ye, o de y'a tineniyoro ye. O kow tora senna ten. Don min n'u yere ko u be kalanso dayele dugu kono, ni wari ni

ladiyalifew te soro a la doron, kalan ko be faga joona,

Porozew ka balikukalan fana n'a nafaw n'a geleyaw don. N'u ye baara ke yoro o yoro la, n'u taara, u ye fen minnu sigi sen kan olu be nagasi; bawo cikelaw te se ka poroze ninnu nonabila, faamaw t'a ke u kunko ye. O la, segen kura bennu dugu kono, min ka jugu ni korolen ye.

Mali kono DNAFLA tun be balikukalan ke, demedonjekuluw b'a ke, porozew, cike, baganmara, monni ani ji ni kungo cakedaw, olu bee b'a ke, ka fara fasokanw lafasalitonw kan. A laban na, goferenaman ma se ka bee kolosi, ka cakedaw kiime, ka bee lajelen ka fili, geleyaw ani sew don. A laban na, a kera kufeko ye; si te si kalama, bee kera woro ye kaman t'a la. Kolosilibaga tun te mogo la bilen a ko la, baara ne n'a nebaliya, o tun jate te mine bilen sango wari ka soro doron. O waatiw la nafoloba donna balikulan dafe nk'a no beré ma ye.

An be don min na i ko bi, cakeda si te Mali kono min be se k'a fo, ko nin mogo hake in de kalanna bamanankan, fulakan, kroborkan, burudamekan ani kan werew la. Cakeda si te yen min be se k'a fo, ko nin karamogo hake in de be yen an ka kanw na. Cakeda si te yen min be se k'a jira, ko nin gafe hake in de dilanna an ka kanw na. Kiimeniba si ma ke jamana fan tan ni naani kono min be geleyaw jira an'u furaw; ani ka san nataw baaraw boloda. Cakeda si te yen min ye bee lajelen fara nogon kan fasokanw kunna kan ka ben ko la. Goferenaman kelen dun n'a ka cakedaw dama te se ka kunfinya kélé ka bo jamana kono. Tonw, jekuluw, lakolisobaw, ninini cakedaw, kenyereyew, politkitonw, demebagaw, gafedilansow, sebennikelaw, kunnafonidilaw, ani do werew, bee lajelen joyoro be fasokanw yiriwali la. Baara o baara, n'a te kolosi, n'a te kiime, ni jamanadenw ma ben a kan, o te taa

ne abada. O be ke yeresegen fu ye.

Fen min be mogo kabakoya Mali balikukalando la, ka teme a ko bee kan o de ye nin ye: "Denmisennin de be negen k'a kalan, k'a diyagoya k'a kalan; nka baliku, o faamuya ka gelen". O koro ye ko hakilila døw be jamana kono halibi, minnu b'a jira ko nafa te fasokanw kalanni na; fo jateme ka ke o yoro kan, k'o bana in furake. O kofe, mogo kalannen caman fana be yen, olu sago ye fasojama ka to kunfinya la walasa olu ka se k'u sago ke jamana kono, u kana korodon; fo o yoro fana ka laje ji nemajolen na.

O bolen ko yen, feere jugu døw fana tigelen be fasokanw kalanni kama; fo bee lajelen k'o faamuya : a folo, juguw be k'a jini ka kanw bila nogon na, ka kanw lafasabagaw n'u fobagaw bila nogon na, ka fisamanciya don u ni nogon ce. Filanan ye ka kalancogow fana kodon nogon ma, i n'a fo ka tubabukan, balikukalan, larabukalan ani nkokalan kodon nogon ma.

Nka halibi balikukalan ni fasokanw jigi ka ni. Feere caman be ka tige bi ka balikukalan ni fasokankalan sigi u sen fila kan. O misali døw ye jamanakuntigi n'a furumuso sen donni ye balikukalando la, Minisiriso sigili sen kan balikukalan ni fasokanw yiriwali kama ani cakeda kura sigili sen kan ninini kama fasokanw bee lajelen kan, n'o ye ILAB ye. O misali do fana ye bolofara kura dayeleli ye Bamako Iniwirisite la (Kalansoba) min b'a nesin fasokanw layiriwali ma, ani an ka dønniya koro sankorotali.

O koson Mali man kan k'a fari faga bilen.

Mahamadu Konta

An b'aw ladønniya, ko nin kalo in kunnafoni caya koson, dukene ma se ka bo nin se in na.

Filaninw nɔrɔlen bɛ nɔgɔn na

Filanin dɔw bangera Bamako komini 6nan dɔgɔtɔrɔba la, u fila nɔrɔlen don nɔgɔn na. Bangeli in kera kɔnɔfarajiginni ye; n'o bɛ wele nansarakan na sezariyen. U ba ye muso denmisennin dɔye, min si hake bɛ san 22la. Akɔnɔnɛ sabananyenin filanin ninnu ye.

Den ninnu latemena Lopitali Gabiriyeli Ture ka bolo kan. U fila balamininen don nɔgɔn kan, k'u kɔnɔbaraw nɔrɔn nɔgɔn na. Sen fila bɛ den kelen na, dɔ ta ye kelen ye. Dijɛ kɔnɔ, dɔgɔtɔrɔ faamuyalenbaw bɛ yen, minnu bɛ filanin nɔrɔlenw fara ka bɔ nɔgɔn na. Nka mɔgɔ t'a dɔn n'o bɛ se ka ke Mali kɔnɔ yan an ka dɔgɔtɔrɔ fɛ. N'u fana farala ka bo nɔgɔn na, den ninnu bɛna balo wa?

Jininkaliw kera dɔgɔtɔrɔ Burulayi Tarawele la, ale ye Gabiriyeli Ture denfurakeyɔrɔ nɛmɔgɔ ye.

Burulayi Taraweley'ajira kofilanin ninnu tɛ bali ka opere Mali kɔnɔ yan; nka ko n'i y'olu ka baarakeminew jate mine, k'a baara bɛ sɔn ka bonya yan dɔgɔtɔrɔ dama ma. A k'u b'a la ka den ninnu jateminɛ kosebe fɔlɔ, k'a dɔn n'u bɛ se ka fara ka bɔ nɔgɔn ha Mali kɔnɔ yan. Dɔgɔtɔrɔ Burulayi ka fɔ la, ko mɔgɔ tɛ se ka sin k'a fɔ opereson in bɛ se ka ke yan; sabula ko fo, a ka dɔn ni filanin ninnu jɛlentɛ nugu kelen ani kɔmokili kelen na. Cew don walima musow don, k'o yɛrɛ bugunnatigelen tɛ fɔlɔ; nka yeli la, k'u musomannin

Dɔgɔtɔrɔ Manbi Keyita min ye den operelaw nɛmɔgɔ ye, o y'a jira ko san 2007 la, filanin nɔrɔlen dɔ operela Mali kɔnɔ yan

bɔlen don. Filanin nɔrɔlen fɛn o fɛn, i, b'a sɔrɔ cɛ fila, walima muso fila don.

Fɛn min bɛ filaninw nɔrɔ nɔgɔn na, fo ka mɔgɔw ladɔnniya ola. Dɔgɔtɔrɔ y'a jira ko Muso mana gɛrɛjige sɔrɔ don min na, ni kɔnɔbara in be ke filaninwye, odon kelen bɛs la denkise bɛ tila fila ye. Nka ni kɔnɔbara ye tile 15 sɔrɔ kasɔrɔ denkise ma ci, a tɛ ci ka dafa tuguni. A ka ca a la, u kunkolow, walima u disiw, walima u kɔnɔbaraw

nɔrɔlen bɛ to nɔgɔn na. Jatew kɔni y'a jira ko den nɔrɔlen hake min bɛ bange dijɛ kɔnɔ, k'o man ca. Ni den 50.000 la kelen ma ke filanin nɔrɔlenw ye, 100.000 na kelen bɛ k'a ye.

Dɔgɔtɔrɔ Manbi Keyita min ye den operelaw nɛmɔgɔ ye, o y'a jira ko san 2007 la, filanin nɔrɔlen dɔ operela Mali kɔnɔ yan, k'olu disi n'u kɔnɔbara nɔrɔlen tun bɛ nɔgɔn na. Nka ko den ninnu kɔni labanna ka fatu u operelen kɔrɔ kɔfɛ. Manbi Keyita ka fɔ la, ale ma tige a kan ko nin filanin nɔrɔlen ninnu bɛ se ka opere Mali la yan de! Nka k'u opereli kɔni ka nɔgo ka tɛmɛ kunkoloni nɔrɔlenw walima disi nɔrɔlenw ta kan. A y'a jira fana, ko ni dɔgɔtɔrɔso tun bɛ an fɛ yan, min bɛ den fijetow dɔnjoona kasɔrɔ kɔnɔbara ma jaman, ko musokɔnɔma tun na bila o ka bolo kan fo ka se jiginni ma. K'o b'a to sɛgesɛgeliw ka kɔn ka dafa.

Burama Dunbiya
Dokala Yusufu Jara

Mali sanu wariko

Mali ye sanubasɔrɔ jamana ye. Cakeda dunan ni dugulen caman nesinnen bɛ sanubo ma. Kɛmesarada la, Mali niyɔrɔ ye dɔrɔme 18 fo 20 ye sanuko manankun na. O yɛrɛ bɛ sara a ye wusuruw fɛ, ani tɔnɔ min bɛ sɔrɔ sanu na n'o ferela.

San 2004 na, Mali ye sefawari miliyari 19 ani miliyɔn 237 sɔrɔ ka bila terezɔri la. San 2005 ta bɛnna miliyari 29 ani miliyɔn 271 ma. San 2006 ta tun ye miliyari 49 ani miliyɔn 911 ye. San 2007 nowanburukalo tile 20 y'a sɔrɔ Mali ye miliyari 34 ani miliyɔn 413 sɔrɔ ka ladon a ka terezɔri kɔnɔ. San 2008 kɔnɔna, a jigi b'a kan, ko sanu bɛna miliyari 45 ani miliyɔn 903 ladon a kun.

Sanubocakédaw welelen don kiiriso la sigida posonini koson

Mali kono, sanuko baarakela koro dōw ni jekulu do y'u fanga ke kelen ye, ka sanubocakédaw wele kiiriso la. O cakéda ninnu, bolokonin sinnen b'u ma sigidaw posonini na, ka mogow ka keneya don ngalamana na. Ke b'u ko fana, sanu be bo sigida minnu na, cakéda ninnu ka se k'olu niyörçsanu di u ma. NK'u ka dijé ni fétaw ye; ko nin ye binkanniwale ye ka nesin olu ma.

Baarakela koro minnu kodon, u tun be somadékisi bolo Morila sanuboyoro la Sikaso mara la. O somadékisi in ye cakéda ye Mali kono, min ka baaraw nesinnen be sanubo ma. San 2005 kono na, geléya donna a n'a ka baarakelaw ce. A y'a bolo bo mogo 311 na olu la. Mogó labilalalen ninnu kera jekulu ye, ka sonadékisi wele kiiriso la zuluyekalo laban na; nka kiiri in bora a dögökoro k'a bila san 2008 in setanburukalo tile 29 na.

Mekalo salen in na, demedonjekulu min be Sajola n'a be wele nansarakan na. «Asosiyason puru lanwironeman e la sante (APES), o ye Sajola mara sanubocakédabaw wele kiiriso la, k'a jira k'olu ka sefawari miliyari 150 sara, o ka ke k'u ka tijeni now ladilan. Sabula ko sanu bôto be gazi minnu bo, n'o ye siyaniri ye, k'o be sigida posoni ka bana bila mogow la. Siyaninri kôlôlo jugu sidonni, segesegeliw kera Guwamina fe san 2007 kono na. Sajola be Kayi mara la. Solomani Jakite min ye APES baarakela do ye, o y'a jira ko Guwamina ka jatemine y'a sementiya, ko siyaniri be dugujukoroji posoni ani ka negedugukolo tijé san 210 kuntaala kono suman fosi te se ka sabati a kan. O kuma in mennen, sanubocakédaw min be wele Arangoli Eresurusu Mali, o nemogoba Mamadu Samake

ye jaabili ke. A y'a jira ko goferenaman be ka olu ka sanu bocogo jateminé u nofe a be san tan caman bo. K'o ma deli k'a fo olu ye tuma si la, k'olu ka gazi jugu be ka kasaara lase sigida n'a lamini ma. Nemogoba in ka fo la, olu têna u yere to mogo si bolo, o ka wari fu bo u kun bisigya dörön kama. Arangoli Eresurusi Mali fana welelen don kiiriso la. Yanni kiiri ninnu be tige, kalo saba o saba, goferenaman ka ciden minnu nesinnen be sigida n'a lamini lakanani ma, olu be taa sanuboyoro ninnu dugujukorojiw cogoyaw laje; k'a don n'u tijenen don. Jiw segesegeli cakéda min be Mali kono, o baarakela do ye Madamu Sako Ayisata Koyita ye. Ale y'a jira k'u te ka fiye fosi kôlôsi sanuboyoro ninnu jiw la folo.

Fen min ye sanu nafolo ye, o kunnasiri be mogo caman na ka da sanuko mankuntucogo kan Mali kono. Kabini sira labilala mogow ye san 1990 Mali sanu boli la, o kera sababu ye ka sanu ke Mali ka kokanjagofen filanan ye ka fara kôri kan. Nafoloba min be soro sanu na, a be mogo caman nena k'o bëe ye Mali ta ye, ko yiriwalibaara caman musaka bëna soro o la. Kuma te sanu yere be wariba min na dijé suguba la bi. Hadamadenw ka josariyaw kolosibaaw kera jekulu ye min be wele «FIDH», ka Mali ka soro segesegeli ke sanuko in na. Olu ye seereyasében min bo a ko kan n'a be wele «Mali, u y'a jira o kono ko sanu min be bo, k'a nafa fosi te se Mali ma. Kasoro Mali be joyoro sabanan na Afiriki kono sanuko la. Segesegelikela ninnu y'a jira ko Mali ka kan k'a jini do ka fara a niyoro kan sanuko la, ani ka wusuru kolo girinya sanubocakédaw kan, min b'a to a be se ka nafa soro a ka dugukolo sanu na.

Hadamadenw ka josariyaw kolosibaaw ka jekulu y'a sementiya, ko sanu nafa fosi te se sanuboyoro mogow ma; ani ko sanu bôto be gazi jugu fili fiye fe ka banajugu lase mogow ma. Misali la, u y'a jira ko san 2005 kono na, ko faso ka cakéda min nesinnen be sigida n'a lamini lasaniyalu ani keneya sabatili ma, k'o ye segesegeli do ke Sajola sanuboyoro la. K'o segesegeli y'a jira ko gazi jugu in b'a la ka fogonfogonlabana bila mogo caman na sanuboyorow la, ani ka geléya don musokonoma caman ka kono barako la. U jiginnen te meen, den be fatu.

Nin bëe la, sanubocakéda ninnu be dalafasaya la, ko bin be ka k'olu kan; k'o segesegeli jaabiw te tijé ye. Dunanw ni dugulenw ka cakéda minnu be Mali kono, olu ka tonba nemogó do ye Ibarahimu Kontawo ye. Ale y'a jira ko kabini sigida n'a lamini lasaniyalu ani keneya sabatili cakéda ka seereyasében bora sanu bôto gazi jugu kôlôlo kan, k'olu sanubolaw ma hëre soro tuguni mogow bolo. A ka fo la, an be nogon na o te kële bankan ye.

Sumayila T. Jara
Dokala Yusufu Jar

A' ye Kibaru san,
Kibaru de ye
baliikukalan
dafalan ye

Ni cœya walima musoya ka di mogo min ye Berezili, o bœ opere ka k'o ye

Berezili jamana na, kœneyakow minisiriso ye sariya do ta, min b'a sementiya ko cœ bœ opere ka ke muso ye, muso fana bœ opere ka ke cœ ye. Wa ko foroba dogotorosow bœna baara ninnu ke ani k'a jo n'u musakaw ye, ni mogo min y'a jini; ko fanga tœna don mogo si n'a diyanyeko cœ.

Zuwenkalo salen in na, muso fila minnu bœ kafoñogonya ke, cœ fila minnu b'a ke, ani mogo minnu bœ ban u dacogo la ka cœyasawura

Senegali Cœ fila nangira san 2 kasos la, k'u furula nœgon ma

Senegali jamana na, setanburukalo damine na, kiiri tigere Senegalika dœ ni Beliziki jamanaden dœ kan Dakaro. U nangira san fila datugu kasos, k'u ye kafoñogonya ke nœgon na. Cœ fila ninnu kelen don ka nœgon furu. Senegalika in tœgo ye Musutafa Geyi, o si hake bœ san 63 la. Belizikika in tœgo ye Irisari Lanbo, a si bœ san 61 na; ale ye sorodasi kœye. U fila bœ koni y'a jira ko kafoñogonya t'u cœ. U ye nœgon dœn Dakaro, san 2006 zuwenkalo la.

Musutafa Geyi tun bœ baara la Irisari Lanko ka so. Walasa ka Belizikita a nœgoya Musutafa Geyima, Irisari Lanbo y'a furu siri zuluyekalo temenen in na. Nk'utaara u ka furusiri ke Beliziki; sabula cœ fila walima muso fila te furu nœgon ma Senegali. U ka furusiri kelen, u seginna Senegali. Cœ fila, walima muso fila mana mine k'u ye kafoñogonya ke, u bœ nangi san 5 kasos la ani sefawari 20.000 fomiliyon 1 ani 100.000 alimanisarali la. Senegali ye silamjamana ye. San 2008 infeburuyekalola, sariya tun ye cœ duuru sunimœn nœgonyako la. Nk'olu labanna ka bila u ma nangi.

walima musoyasawura ta, olu ni Berezili faamaw ye lejé ke. Gœfœrenaman y'a jira u la, k'a san 20 ye ninan ye, u b'a la k'u opereli yamaruya jini; k'a yamaruya b'u bolo bi. Sabula kœneyako minisiriso jœmogo musoman do y'a jira, ko mogo joginnen cayalen be yeresawura yœlemani koson. K'a b'a to dœ ka bœ mogow ka yœrekasaara la.

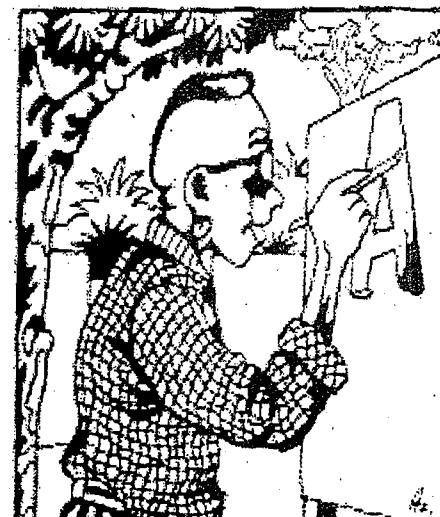
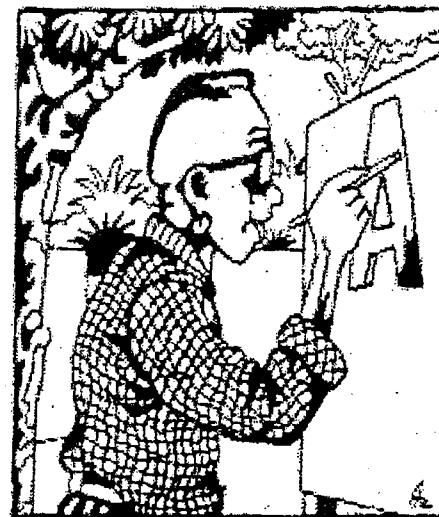
Ka cœ opere k'a ke muso ye, walima ka muso opere k'a ke cœ ye, o yamaruya tun dira kœnyœreye dogotorosow dœron ma san 1997 la. Nk'a bœ san kelen bœ bi, kiiritigelaw y'a jira gœfœrenaman na, k'o ka kan ka jo ni opereli ninnu keli n'u musakaw ye. Sabula k'a kebaa manca. Mog 10.000 na, i b'a cœs cœs kelen dœron b'a lajini ke. San 2000 ni 2007 furance la, mog 250 operela k'u sawura yœlema Berezili jamana na.

Silame muso 86 tigi dœ bilala kasos la Nizeriya

Mahamadu Belo Masaba si hake bœ san 84 na; a ka dugu ye Nupelandi ye. Silame w'a jira a la, ko n'a ma muso 82 furuw sa k'a tœto 4 ye, k'u bœ ban a la. Mog 10 kunko ke, a fana te se cœs were ka so. Muso 4 dœron de dagalen don silame ye. Silametœnba min bœ Nizeriya kœn'o ye Jamatu Nasiri Ili Isilami (JNI) ye, utikalo tile 21 o tun ye yamaruya di Mahamadu Belo ka minc k'a faga ko silame te, walima a ka taa a senfe. A bœ sigida min na, o faamaw ye delili ke tile fila sarati ka da a ye. A y'a jira ko min ka di mogow ye, u k'o fo; ale te fen bœ a musow la. K'ale ma kojugu were ke, min y'a le gœnkun ye ka bœ jamana kœn. Ko sariya si t'a jira, ko mogoman kan ka teme muso 4 kan. A koden b'a le muso ninnu bœs bolo, k'a dœw furulen ka ca san 30 ye. K'ale bœ se k'olu bœs furu sa cogo di tile fila kœn ? Mahamadu Belo Masaba nominenna silameya sariya fe k'a bila kasos la.

Tulon

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu jini

be jœrlu kan numan fe. 9. Jœgenkeela kan. 10 - Tulonategue numan fe.
6 - Cesirijala numan fe. 7 - Jœnaliuteti were kelen kinin fe. 8 - Ja min
4 - Jœgenkeela dawolo numan fe. 5 - Siginiinden A sen kelen.

Jababi

Nizeriya b'a fe ka dugujukorofenw ke nafolo sorsira teliman ye

A be san caman bo, Nizeriya tun be k'a mago bo dugujukorofen to bee la, k'a nesin petoroli boli dama ma. Petoroli doren tun kelen be jamana ka nafasorodaba ye. Walasa dugujukorofen werew ka se ka bo ka fara petoroli kan, Nizeriya jigi be cakeda dunaw kan o baaraw la. Tubabutile la, Nizeriya nogonna tun ka dogo Afiriki kono dugujukorofenw labaarali iziniko la. Nka sariya gelon min talen be dugujukorofenw boli la, politikokela minnu kera ka fangadafiriw caya san 1966 ni 1970 furancew la, kenyereye dugujukorofenbocakedaw ma se ka baara ke tuguni. Petoroli boli damine Nizeriya kabini san 1956. O kelen jamana sinna k'a ka nafolosorsira ke tajiko doren ye; nk'o nata ma fa k'a sababu ke petoroli songo dogoyaliw ye dije suguba la. An be waati min na taji songo yelenn don, nka caman bolen don jamana ka petoroli sorota hake la. Kemesarada la 20 bora o la san 2008 awirilikalo la, k'o sababu ke binkannikelaw ye. Sanga ni waati bee la binkannikelaw be taa bin petorolibolaw kan Bajoliba falakonona na. O yoro in ye petoroli soroyoroba ye Nizeriya kono. O

waleya ninnu ye geleyaba ye jamana ka sorla; sabula kemesarada la Nizeriya ka sorla 90 be bo petoroli la. Walasa ka jamana bo nafolokodese la dingi kono, a ye nafolosorsira caya ka wele bila dugujukorofenbocakedaw ma. Osiratige la kabini san 1999 na, Nizeriya jamanakuntigi koro Olusegumu Obasanjo ye sariya do ta ka nesin dugujukorofenw bocogo ma. A ye wusuruw bereben dugujukorofenw suguyaw ma, ani cakeda suguyaw ma, min b'a to kenyereye cakedaw be farinya k'u sen don baara la.

Sisan goferenaman te dugujukorofenw ninini n'u boli yamaruyaseben di cakeda ma tuguni. A koje kalifalen be faso togolacakeda ma, min be wele angilakan na «Miningi kadasitiri Ofisi» (MCO) o sigira sen kan san 2006. O be ke a yere kolo la. O b'a to yamaruyasebenw soroli ka nogoya, ani ka teliya. Sariya numan werew tara sigida n'a lamini lakanani na dugujukorofenbocakedaw ye. Mogo minnu tun be dugujukorofenw bo u yere ye, sira dara olu ne. N'u ma ne baara in ko, u be ke jekulu

ye ka kalan nafamaw ke ka baara yamaruyasebenw sorla. Kabini nogoya donna sebenw soroli ani wusuruko la, cakeda caman b'a la ka girin baara kan. Cakeda dunan ni dugulen hake min be dugujukorofenw boli n'u ninini na Nizeriya, o ka surun 900 na. Minisiriso min nesinnen be dugujukorofenko ma, o ya jira ko kabini san 2008 mekalo la, jamana ka nafolo sorota kemesarada la 10 sababu ye dugujukorofen werew ye ni taji te. K'o musaka in yere be sorla yamaruyasebenw songo ani wusuru sarataw la kenyereye cakedaw fe.

Dugujukorofenko nedonbaa nana do ye Oroze Oladendi ye; a ka fo la, ni Nizeriya b'a fe ka nafa sorla a ka dugujukorofenw na, fo a ka sira numan ni terensira numanw dilan, walasa dugujukorofen bolenw ka lase u taayorow la nogoya la. N'o te, ko cakeda minnu be dugujukorofenbo la, k'u laban be son ka timinangoya u ka baara la k'a sababu ke sirantanya ye.

Dawuda Aliyu
Dokala Yusufu Jara

Nizeri ye Mali Kadew ka kelle jigin so

Nin y'a siye fila ye ka da nogon kan, Samatasoge Kadew be bali ka taa Kanikade ntolatan labanw kene kan. Sibiridon setanburukalo tile 13 san 2008, Nizeri Kadew ye Mali taw gosi 2 ni O, Seni Kunce togolantolatankene kan Name. Kasoro ko bee tun kera u ye, walasa u ka se sorla Nizeri jamana na. U tun ye teriyantolatan wooro bee ke jamana kokan nin ntolatan kelen in nesigili kama. U yere tun ye Alizeri gosi u ka ntolatan do la. Kadew ka degelikaramogo ye Nuhun Jane ye. Kolosili la, Kadew ka ntolatanko nemogow ye ntolatanna caman, bo a joyoro la, mogo were te min kun don. Bee koni seereyalen min na, u josen ma se ka nkoolo faga Nizeri Kadew koro. Bi fila bee donna u la kabini segennafine ma ke. Kani ntolatan laban min bena ke Alizeri san 2009 na, Mali tena ye o kene kan.

Salumu Bajaga / Dokala Yusufu Jara

«AMAP» kuntigi
Soloman Darabo
-Mali kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Name Samake

Kibaru
BP : 24 Téléponi: 221-21-04
Kibaru Buguriyé Bosola
Bamako - Mali
Sebennijekulu
Mahamadu Konta Dokala
Yusufu Jara
Labugunyoro - Kibaru-gafedilan
baarada
Bolen hake 16 000